

SKUPŠTINA CRNE GORE
ODBOR ZA POLITIČKI SISTEM,
PRAVOSUĐE I UPRAVU
Broj: 00-72/20-7/
EPA 946 XXVI
Podgorica, 30. jul 2020. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, sa 104. i 111 sjednice, koje su održane 21. aprila i 30. jula 2020. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O RADU SUDSKOG SAVJETA I UKUPNOM STANJU U SUDSTVU ZA 2019. GODINU SA PREDLOGOM ZAKLJUČAKA

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, kao matični odbor, na 104. sjednici, održanoj 21. aprila 2020. godine razmotrio je Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2019. godinu, koji je Skupštini Crne Gore dostavio Sudski savjet.

Odbor se, na osnovu razmotrenog Izvještaja, informisao o sljedećem:

Crnogorski sudovi su:

- počeli izvještajnu godinu sa 38.972 predmeta,
- primili 92.984,
- završili 92.305,
- dok je ostalo neriješeno 38.190 predmeta ili 29,26%.

Na nivou crnogorskog sudstva stopa ažurnosti iznosi 99,27%, a stopa efikasnosti po CEPEJ indikatorima 79,70%.

U pogledu rješavanja predmeta starijih od tri godine, u odnosu na prethodnu godinu, **broj riješenih predmeta je veći za 10,46%**, dok je po sudiji prosječno neriješenih „starih“ predmeta 11,83. Ukupan **broj neriješenih predmeta** na kraju 2019. godine, iznosi 38.190 predmeta, što je u odnosu na kraj 2018. godine, **manje za 781 predmeta, odnosno 2,00 %**.

U 2019. godini, **procenat ukinutih odluka** je 17,83 %, dok je u 2018. godini iznosio 16,21%.

Tokom izvještajne godine, od ukupnog **broja odluka po žalbama** je 73,65% potvrđeno, 17,83 % ukinuto, dok je 4,52% djelimično potvrđeno/preinačeno/ukinuto.

Kada je riječ o **dužini trajanja postupka** u složenim predmetima kod svih osnovnih sudova u Crnoj Gori, do tri mjeseca završeno je 58,82 % svih predmeta, do šest mjeseci 14,16%, do devet mjeseci 7,15%, do jedne godine 4,52% i preko jedne godine 15,35 %.

Osnovni sudovi

Osnovni sudovi su imali blago smanjenje priliva **parničnih predmeta** u odnosu na 2018. godinu, s obzirom na to da je tokom 2019. godine, primljeno ukupno 21.217 predmeta, ili 5,35 % manje, dok je **krivičnih predmeta** primljeno 3.156, što je manje za 166 predmeta u odnosu na 2018. godinu.

Od ukupnog **broja donijetih presuda**:

- u 1.508 je izrečena uslovna osuda (42,09%),
- 161 lice osuđeno na novčanu kaznu (4,49%),
- a 961 lica na kaznu zatvora (26,82%),
- 257 kazni rada u javnom interesu, **što predstavlja 7,17% od ukupnog broja izrečenih kazni.**

Viši sud u Podgorici

Viši sud u Podgorici počeo je izvještajnu godinu sa 2.848 predmeta, primio 12.020, ukupno u radu imao 14.868 predmeta, riješio 11.988 predmeta, ostalo je neriješeno 2.362, **što čini stopu ažurnosti od 99,73%.**

Što se tiče **Specijalizovanog odjeljenja pri Višem sudu u Podgorici**, koji sudi predmete organizovanog kriminala, korupcije i ratnih zločina, ukupno je u radu bilo 97 predmet, riješeno je 41 predmeta, **ostalo neriješeno 56, odnosno 57,73%.**

Viši sud u Bijelom Polju

Viši sud u Bijelom Polju je tokom 2019. godine, primio ukupno 4.338 predmeta, riješio 3.977 (uključujući i predmete iz ranijih godina), dok je na kraju godine ostalo neriješeno 884 predmeta. **Stopa ažurnosti za Više sudove u 2019. godini iznosi 97,60%**, dok je 66,45% postupaka završeno u roku do tri mjeseca, računajući sve predmete u radu.

Privredni sud

Privredni sud je ove godine završio je 97,07 % u odnosu na priliv, a u odnosu na ukupni broj predmeta u radu ostalo je neriješeno 24,20%. Od 1442 predmeta stečaja, **riješeno je 1.024, dok je od parničnih predmeta ostalo neriješeno 39,06%**. Što se tiče odluka koje su preispitane po žalbi, ukinuto je 32,47%.

Upravni sud

Upravni sud je u izvještajnoj godini imao manji priliv predmeta u odnosu na prethodnu, završeno je 104,80% predmeta od ukupnog priliva. Kvalitet rada Upravnog suda je **96,40% potvrđenih i 3,50% ukinutih odluka.**

Apelacioni sud

Apelacioni sud je imao u radu 2.111 predmeta, a završeno je 107,56% predmeta u odnosu na priliv. Kvalitet odlučivanja je iskazan kroz **82,16% potvrđenih i 12,97% ukinutih odluka.**

Vrhovni sud

Vrhovni sud je imao u radu ukupno 5.840 predmeta, završeno je 5.174, što ga čini **ažurnim sa stopom 102,58%**. Kancelariji za pritužbe pri Vrhovnom sudu Crne Gore, podnijeto je 225 predstavlki građana, od koji se 73 predmeta odnose na pritužbe na rad sudova i sudija, 115 na urgencije, dok su 35 predmeta zavedeni kao molbe.

Sudovi za prekršaje

Sudovi za prekršaje su u 2019. godini imali **ukupno u radu 107.051 predmet**, pri čemu je na kraju godine bilo riješeno 66.176 ili 61,82% predmeta, 1 predmet je bio delegiran, 108 ili 0,10% predmeta je bilo administrativno vraćeno, 4.196 ili 3,92% ustupljeno, dok je **ostalo neriješeno 36.570 ili 34,16% predmeta**.

I pored značajnog priliva predmeta, koji je prosječno na mjesečnom nivou iznosio po sudiji 105,74 novih predmeta, riješeno je 40.924 PP predmeta, što je za 1.055 ili 2,65% više nego u prošloj godini kada je taj broj iznosio 39.869, dok je broj riješenih izvršnih predmeta smanjen sa 23.831 na 23.146.

Ukupan broj neriješenih predmeta je u 2019. godini smanjen u odnosu na 2018. godinu za 1.172 ili 3,11%, tj. sa 37.742 na 36.570, a što je prihvatljivo imajući u vidu veliki broj predmeta u radu.

U odnosu na 2018. godini **broj predmeta po žalbi u Višem sudu za prekršaje Crne Gore** je ostao skoro na istom nivou, tj. u 2018. godini je iznosio 2.136, dok je u 2019. godini iznosio 2.130.

Kvalitet rada je na zadovoljavajućem nivou i ostao je skoro isti kao 2018. godine. Naime, kako je već navedeno procenat potvrđenih, ukinutih i preinačenih odluka u postupku po žalbi skoro identičan kao prošle godine: potvrđene odluke (70,62%-70,84%), ukinute odluke (13,04%-13,06%), preinačene odluke (12,85%-12,58).

SREDSTVA ZA RAD I PREGLED BUDŽETA ZA 2019. GODINU

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2019. godinu odobrena sredstva za Potrošačku jedinicu „SUDSTVO” iznose 29.982.031,69€ i realizovana su kroz pet programa:

	2018. g.	2019. g.
1. Program – Sudski savjet	1.351.345,60€	1.562.114,43€
2. Program – Sudstvo	10.463.521,86€	12.607.620,76€
3. Program – Administracija	12.573.102,19€	13.860.817,54€
4. Program – Prekršajni organi	2.837.144,16 €	3.407.729,65€
5. Program – Prekršajni postupak	1.552.322,24€	1.498.030,56€

Najveće učešće u odobrenom budžetu ima program Administracija (42,08%), zatim Sudstvo (38,28%), Administracija prekršaji (10,35%), Prekršajni postupak (4,55%) i Sudski savjet (4,74%).

U izvještajnoj godini, na ime troškova angažovanja advokata u postupku pružanja besplatne pravne pomoći, pred svim sudovima, utrošeno je ukupno **203.273,62€** (2018. godine - 163.970,15€)

Takođe, sudovi su u 2019. godini:

- naplatili ukupno novčanih kazni i troškova postupka 796.765,26 € (2018. godine - 703.524,87 €),
- dok su ukupne sudske takse naplaćene u iznosu od 1.148.353,38 € (2018. godine - 1.315.146,07 €).

-

Međunarodna pravosudna saradnja

Kada je u pitanju međunarodna pravosudna saradnja crnogorskih sudova, u 2019. godini je neposredno upućeno 306 zamolnica, od toga 247 iz građanske i 59 iz krivične materije. Udovoljeno je ukupno na 191 zamolnica, 151 iz građanske i 40 iz krivične materije.

Takođe, neposredno je primljeno ukupno 279 zamolnica, 163 iz građanske materije i 116 iz krivične materije. Udovoljeno je ukupno 214 zamolnica, 124 iz građanske i 90 iz krivične materije.

AKTIVNOSTI SUDSKOG SAVJETA U 2019. GODINI

- ❖ Sudski savjet je tokom 2019. godine održao 17 sjednica. Sjednice Savjeta shodno Planu održavanja sjednica, održavaju se jednom mjesečno, a po potrebi i češće. O svim sjednicama sačinjeni su zapisnici. Za pojedine sjednice, posebno one na kojima su sprovedeni intervjui sa prijavljenim kandidatima za sudijska mjesta, sačinjavan je transkript tonskog snimanja sjednica, koji je postao sastavni dio zapisnika. Dnevni red, zapisnici i odluke sa sjednica objavljuju se na portalu nakon njihovog usvajanja, što doprinosi javnosti rada Savjeta.

Oglašavanje

- ❖ Tokom 2019. godine, Sudski savjet objavio je više internih oglasa za dobrovoljno, trajno raspoređivanje sudije iz jednog u drugi sud, kao i za izbor sudija u sudove višeg stepena u postupku napredovanja.
- ❖ Sudski savjet je u 2019. godini objavio 15 javnih oglasa za izbor sudija.
- ❖ U izvještajnoj godini izvršeno popunjavanje slobodnih sudijskih mjesta:
 - Izabrano je 13 predsjednika sudova svih nivoa;
 - Po osnovu napredovanja izabrano je 9 sudija;
 - Po osnovu trajnog dobrovoljnog raspoređivanja izabrane su 4 sudije;
 - 3 kandidata za sudije izabrani su za sudije (prvi izbor) osnovnih sudova;
 - 5 kandidata izabrano je za kandidate za sudije u sudovima za prekršaje;
 - 10 kandidata izabrano je za kandidate za sudije u osnovnim sudovima.

Prestanak sudijske funkcije, ocjenjivanje sudija i disciplinska odgovornost

- ❖ Savjet je, tokom 2019. godine, donio 6 odluka o prestanku sudijske funkcije, od kojih pet usljed ispunjenja uslova na starosnu penziju, i jednu usljed smrti.

- ❖ Na osnovu odluke Savjeta o redovnom ocjenjivanju sudija iz 2018. godine, tokom izvještajne godine, ocjenjivane su sudije osnovnih sudova i sudova za prekršaje koji imaju od 3 do 5 godina sudijskog staža, kao i sudije u postupku napredovanja. Ocjenjivanje se vrši radi procjene stručnosti, kvaliteta i kvantiteta rada, etičnosti i potrebe za obukom sudija, a sprovodi se za period od 01.01.2016. – 31.12.2018. godine. Od 71 sudije u redovnom postupku ocjenjivanja, ocijenjeno je 55 sudija. U postupku napredovanja ocijenjeno je 7 sudija, odnosno 12 sudija kao kandidati za predsjednika. Tokom 2020. godine postupak ocjenjivanja se nastavlja.
- ❖ Tokom izvještajnog perioda, vođen je 1 disciplinski postupak, u kojem je utvrđeno da je sudija učinio teži disciplinski prekršaj i kažnjen je sa 20% umanjjenja zarade na period od 3 mjeseca.

Komisija za Etički kodeks

Komisiji za Etički kodeks sudija **podnijeto je 14 inicijativa za utvrđivanje povrede Etičkog kodeksa sudija.**

Komisija je u **2 postupka utvrdila povredu**, ali je u 1 postupku po prigovoru sudije, Savjet preinačio odluku na način što je utvrđeno da imenovani sudija nije počinio povredu kodeksa naznačenu u inicijativi.

Dvije inicijative je Komisija odbacila kao neuredne, a jednu kao nedozvoljenu, dok se u jednoj oglasila nenadležnom za postupanje. U 6 inicijativa je utvrđeno da sudije nijesu počinile povrede, dok je po 2 inicijative postupak u toku.

U narednom periodu Savjet će razmotriti preporuku izvjestilaca Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope, Da se izmijeni Zakon i Pravila o ocjenjivanju sudija i predsjednika sudova, kako bi se osiguralo da kršenja Etičkog kodeksa budu uzeta u obzir prilikom ocjenjivanja njihovog rada i podnošenja prijave za napredovanje.

Povodom razmatranja Godišnjeg izvještaja o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2019. godinu, Odbor je na 111. sjednici, održanoj 30. jula 2020. godine, jednoglasno odlučio da predloži Skupštini na usvajanje sljedeći

PREDLOG ZAKLJUČAKA:

1. Nastaviti sa unapređivanjem nezavisnosti, efikasnosti i odgovornosti pravosuđa, kao jednog od glavnih stubova vladavine prava i jednom od ključnih prioriteta Crne Gore u procesu integracije u EU.
2. Potrebno je obezbijediti punu implementaciju sistema planiranja ljudskih resursa, revidirati način ocjenjivanja rada sudija, kao i unaprijediti uslove za napredovanje i nagrađivanje sudija koji postižu najbolje i najkvalitetnije rezultate u svom radu.
3. Neophodno je dati puni doprinos u poštovanju Etičkog kodeksa, kao i utvrđivanju i sprovođenju disciplinske odgovornosti sudija u slučaju kršenja istog, a u cilju unapređenja nepristrasnosti i integriteta nosilaca sudijske funkcije .

4. Nastaviti konstruktivnu saradnju sa Centrom za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu i kontinuirano pratiti/koristiti iskustva zemalja članica EU, kao i najbolje prakse Evropskog suda za ljudska prava i Suda pravde Evropske unije.
5. Potrebno je povećati efikasnost rada sudova, na način što će se smanjiti broj zaostalih predmeta, kao i dužina trajanja izvršnih postupaka.
6. Neophodno je povećati javnost rada u svim segmentima, kako bi se podigao nivo povjerenja javnosti u cjelokupno pravosuđe.
7. Preporučuje se nadležnim institucijama da, ukoliko prilikom implementacije zakonskih rješenja uoče određene nedostatke, o istima obavijeste Skupštinu Crne Gore (nadležni Odbor), uz predlog mjera koje bi trebalo preduzeti, kako bi se blagovremeno izmijenio normativni okvir iz ove oblasti i time stvorile pretpostavke za nesmetano funkcionisanje crnogorskog sudstva.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određena je poslanica Marta Šćepanović, predsjednica Odbora.

Predsjednica Odbora
Marta Šćepanović